

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 42 (1535) 1986 m. spalio 23 d.

Melbourne

XXXI M E T A I

ŽYDAI TERŠIA PABALTIEČIUS

ŽYDAI AUSTRALŲ DIENRAŠČIUOSE NUO SPALIO 2 D. PRADĖJO ŠMEIŽTŲ KAMPANIJĄ

Žydai greičiausiai nebuvo tikri savo pasisekimu įvesti karo nusikaltėlių persekiojimo įstatymą Australijoje, tai žydų organizacijų vadai po nesėkmingos Aaron televizijos programos ir daug neišgiamai atsiliepiantių laiškų ir straipsnių, pradėjo naują akciją. Akcija buvo sustiprinta sensaciną spaudos straipsnių serija prieš mažiausiai žadančius pasipriešinti pabaltiečius. Greit ateis eilė kitiems: ukrainiečiam, kroatam, slovakai ir t.t.

Šmeižimo bloga pusė, kad juo pavyko apsteršti lietuvius ir latvius veik be opozicijos sutikimo. Straipsniai buvo taip sureduoti, kad skaitytojui australui susidarė įspūdis, kad lietuviai ir latviai yra kalti už 300.000 žydų išžudymą Pabaltijo kraštuose. Abi tautos plačiai turėjusios dalyvauti tokio masto žudynėse.

Tai nemalonu asmeniškai. Gi dar daugiau pakenkia bendram mūsų reikalui. Kas gali per daug tikėti tokiems naciam, antisemitam ir žmogžudžiam?

Argumentų atremti šitokiam klaidinančiam šmeižimui yra ne mažai. Pirmiausia, akcijos iniciatoriai neturi teisės klaidinti australų tokiais neiškiais straipsniais. Nėra jokia sensacija bet koks sudarytas neva tai nusikaltėlių sąrašas. Pirma reikia įrodyti, kad jie yra atsakomingi už kriminalinius nusikaltimus, kurie ir tokiu atveju negali būti primesti visai tautai, kaip buvo daroma. Antra, daroma spaudos vieša propaganda prieš tardymą ir teismą paveikia į teismo proceso objektyvumą. Trečia, Lietuva laike žydų naikimo neturėjo savo valdžios. Už visa ką, kas įvyko laike rusų - vokiečių okupacijų, yra atsakingi tuo metu administravę kraštą sveitimieji. Kiekviena valdžia yra atsakinga už jos žinioje esančių gyventojų saugumą. Be to, laisva Lietuva visiškai nevaržė žydų laisvių nei juos persekiojo. Priešingai - priėmė iš Klaipėdos krašto bėgančius žydus 1938 metais. Kad už šimtmečių prieglaudą žydai atsimokėjo Raudonosios armijos sutikimu su gelėm ir gera jų dalis bendradarbiavo su KGB lietuvių persekiojime, tai irgi yra tiesa, kurią turėtų jie žinoti. Tas jų elgesys, ne kas kita, bus išprovokavęs nukentėjusių draugus ar gimines mėginti atsikeršyti. Jei ne,

Rašo Dr. J. Kunca

niekas iš lietuvių nebūtų nei savenavęs apie tokius dalykus.

Nacių gaudymo akcijoj yra dar ir kita žydam nemaloni tiesa. Jie mėgina įvesti įstatymą, gerai žinodami, kad jis apgalvotai yra vienašališkas: liečia tik nusikaltusius prieš žydus ir negali būti pritaikomas tiems, kurie žudė lietuvius, latvius, estus, ukrainiečius ir pačius rusus. Aišku dėl ko. Dėl to, kad daug žydų dalyvavo šitam genocide būdami KGB eilėse arba bendradarbiaudami su ja. Jie neturi būti bausti ir apie tai nereikia kalbėti, nes žydai galėtų užpykti. Jei jau teisiama, teisiama visus lygiai, kaip lygi yra gyvybės vertė kieno ji bebūtų: žydo ar ne žydo.

Naudoti KGB teikiamus "įrodymus" būtų teisės išprievartavimas ir iš teisingumo ieškojimo dalykas pavirstų į paprastą persekiojimą, neduodantį apskūtam kaip apsiginti.

Vienoks ar kitoks argumentuotas atsakymas turėtų būti duotas ir dar visuose laikraščiuose, kuriuose buvom apšmeižti. Tyla ar

atsiprašymas, lygus apkaltinimų patvirtinimui. Čia jokių būdu neužtenka nubėgti ir paaikškinti parlamentaram, kad šmeižtai yra klaidingi. Viešai apšmeižta ir tik viešai, bent iš dalies, galima atitaisyti padarytą žalą.

Yra naudinga veikti su kitom tautom krašto bylos kėlime. Bet šiuo atveju lietuviams, be bendrų žygių, reikia atsakyti vieniem, nes mūsų padėtis yra daug geresnė negu latvių ir estų.

Koordinuoti politinę veiklą, ypač spaudoje, yra reikalinga ir logiška. Direktyvos turi išeiti iš aukščiausio organo - Krašto Valdybos. Spaudos komisiją ar bent atstovus jau seniai reikėjo turėti, kad būtų reaguojama kiekviena proga ir be laiko praradimo. Melbourne buvo ką tik išrinkta tokia komisija lietuvių ir Lietuvos bylai ginti.

Iki šiol šis svarbus reikalas buvo visiškai apleistas. Tik pora pavienių asmenų savo nuožiūra darė kiek galėjo, kad šią spragą užpildytų. Tikėkim, kad bendruomenės per tokias komisijas išjungusios į šią darbą ji patobulins ir pagilins. Kitaip gali likti žalinga tuštuma.

Ženkliukas Lietuvos krikštui paminėti

Šešių šimtų metų Lietuvos krikščionybės sukakčiai paminėti Lietuviškosios Skautybės Fondas išleido pašto ženklą. Ženkla piešė ir spausdinimą prižiūrėjo Akademinio Skautų Sąjūdžio filisteris dail. Julius Špakevičius.

Kelios mintys apie ženkliuko simbolizmą. Vartotos keturios spalvos: žalia, purpurinė, šviesiai gelsvai rusva ir tamsiai pilka. Piešinio priekyje matoma tamsi žemė - tai liūdna dabartinė Lietuvos būklė. Tolumoje - žalia, viltis ateičiai. Liaudies motyvų kryžius ir lotyniškas įrašas "Christianitas Lituaniae" tamsiai purpurinės spalvos, reiškiančios liūdesį ir laukimą. Miglotas - gelsvai rusvas dangus sujungia kompoziciją. Taip pat žalia spalva įrašyti sukakties metai 1387-1987 ir fone baltos 600 metų skaitlinės.

Ženkliukas pasižymi gražiai suderintomis spalvomis, aiškiu minties išreiškimu ir kruopščiai atliktu darbu, už tai didelė padėka dail. J. Špakevičiui.

Tikimės, kad lietuvių visuome-

nė naudos ženkliukus ant vokų, siunčiant kalėdinius sveikinimus ir kitokius laiškus. Norima, kad mūsų minima taip svarbi Lietuvos krikšto sukaktis būtų kuo plačiau žinoma.

Sukaktuviniai Lietuvos krikšto ženkliukai išleisti lapeliais po 25 ženkliukus lapelyje. Viso atspausdinta 5,500 lapelių. Gaunami pas LS Fondo atstovus, arba kreipiantis į LS Fondo leidinių administratorių Aleksą Danasą 29 Welles Ave. Dorchester MA 02124, USA, prisiunčiant sau adresuotą voką.

LSF atstovai Australijoje:
Adelaide - s. fil. Vacys Ilgūnas 16 Douglas St. Parkside SA 5063.
Geelong - v.s. Algirdas Karpavičius 106 Thompson Rd. North Geelong 3215.

LIETUVIAI PASAULYJE

— Vatikano radijas pranešė, kad rugpiūčio 29 d. Panevėžio katedroje įvyko Lietuvos bažnytinės provincijos ir Panevėžio vyskupijos ikūrimo 60 metų sukakties minėjimas. Dalyvavo visi Lietuvos vyskupai, išskyrus vyskupą Krikščiūną. Katedra buvo perpildyta tikinčiųjų.

— Vyskupas Antanas Vaičius Telšių vyskupijos parapijose teikė Sutvirtinimo Sakramentą. Švėkšnoje šį Sakramentą priėmė virš 1,500 vaikų ir jaunuolių. Telšiuose paskutinį rugpiūčio sekmadienį Sutvirtinimo Sakramentą priėmė 460 asmenų.

— Latvijos sostinėje Rygoje rugsėjo 27 d. mirė vyskupas Valerians Zondaks - Rygos ir Liepojos vyskupijų apaštalinis administratoriaus pagalbininkas, gimęs prieš 78 metus. Vyskupu jis buvo konsekruotas 1972 m. Lietuvos Kankinių koplyčioje Šv. Petro bazilikoje Vatikane. Vyskupas V. Zondaks buvo ilgametis vienintelis Latvijoje kunigų seminarijos rektorius. Latvijoje šiuo metu yra 179 katalikų parapijos, 102 kunigai. Vienintelėje Latvijos kunigų seminarijoje dabar yra 79 klierikai, kurių tik keletas latviai, o kiti yra iš sovietų okupuotų kraštų, kurie baigę seminariją grįžta į savo tėvynes.

— Illinois universitetas Urbanos mieste, netoli Čikagos, įkurtas 1860 metais, yra vienas didžiausių visoje Amerikoje. Jį lanko virš 40.000 studentų iš įvairiausių pasaulio kraštų ir kontinentų. Toje daugiatautėje studentų minioje yra ir nemažas būrys lietuvių. Jie organizuoti reiškiasi tiek tautinėje, tiek religinėje srityje nuo 1950 metų, o nuo 1977 m. lietuvių, latvių ir estų atskiros grupės buvo sujungtos į vieną Pabaltiečių studentų organizaciją. Kasmet yra minimos Pabaltijo valstybių nepriklausomybės šventės, suruošiamos Kalėdinės ir Velykinės vakarienės, pasidalinama tradiciniai valgiai, papročiai, suruošia liaudies meno, literatūros paradas, pasirodo tautiniais šokiais, dainomis, dalyvauja universitete kiekviena savaitgalį pamaldose kardinolo Newton centre. Maldos būreliuose gilina savo ryšį su Kristumi, ruošdamiesi konkrečiai ji liudyti gyvenamoje aplinkoje.

Melbourne - v.j.s. fil. Vytautas Vaitkus 97 Carrington St. Macedon Vic. 3440.

Sydney - v.s. fil. Balys Barkus 80 Links Ave. Concord NSW 2137.
Lietuviškosios Skautybės Fondo Valdyba

NAUJAS LIETUVIS PABĖGĖLIS

Amerikiečių ambasada Bonnoje praneša, kad rugsėjo 8 d. Vak. Vokietijos sostinėje amerikiečių politinės globos pasiprašė iš Lietuvos atvykęs jaunas rašytojas Saulius Kondrotas. Politinė globa jam buvo suteikta. Artimiausiu laiku naujas lietuvis pabėgėlis iš Vak. Vokietijos bus perkeltas į JAV. S. Kondrotas į Vak. Vokietiją buvo atvykęs drauge su žmona aplankyti čia gyvenančius jos gimines. Žmona sugrįžo atgal į Lietuvą. S. Kondrotas yra gimęs Kaune 1953 m. 1976 m. Vilniaus universitete baigė psichologijos ir filosofijos studijas. Dirbo Enciklopedijų redakcijoje kaip vyresnysis redaktorius. Spaudoje skelbė apsakymus, išleido kelias knygas.

Lietuviai atremia žydų šmeižtus

— From the Herald of October 3

'They hacked off their heads, sav'ed people like lumber'

NEW YORK Times — The night of June 23, 1941 was the bloodbath in Lithuania and other Lithuanian towns.

From BRUCE BASKET

The Herald

Inside

All our imaginations about the Nazi terror turned out pale and unreal when measured against what took place.

They hacked off their heads, and their too most horribly. They hacked off their heads, and their too most horribly. They hacked off their heads, and their too most horribly.

THE Melbourne Lithuanian community is saddened and disturbed by the sensational account of atrocities allegedly perpetrated on Jews by Lithuanian nationals in Slovakia during the early part of World War 2 (Herald, Oct. 3).

Lithuanians defend war record on Jews

An impression was created that Lithuanians not only hated Jews, but they saw the imminent invasion by the Nazis as an opportunity to attack Jewish communities.

This gives a completely false impression. The fact is that Jews lived happily in Lithuania for several centuries. During the period of Lithuania's independence after the World War 1, Lithuanians exhibited a very tolerant attitude towards the Jewish minority which at the time comprised 6 per cent of the population.

Jews accounted for 20 per cent of the civil service, ran their own secular and religious schools and enjoyed the rights and privileges of other citizens. After the infamous Molotov-Ribbentrop pact between Nazi Germany and the Soviet Union, which precipitated World War 2, Lithuania was occupied by the Soviets in 1940 and fully incorporated into their empire.

Having occupied Lithuania, the Soviet Union embarked upon the systematic destruction of the country's political and cultural institutions. The very fabric of Lithuanian society was destroyed with the result that, by the outbreak of hostilities between the Soviet Union and Germany, Lithuanians had no say in any aspect of their lives.

Within a few days of the beginning of the war the German army was in control in Lithuania. Any attempts by Lithuanians to regain control of their affairs were suppressed by the German civil administration - imposed by and directed from Berlin.

After the horrific experience of Soviet occupation, Lithuanians endured a no less savage oppression from the Germans. However, attempts to mobilise Lithuanians into the Nazi war machine were resisted and resulted in failure. No Lithuanian SS units were formed.

It is not denied that there may have been excesses and the "settling" of old personal scores against some Jewish people in the first days of the

war between Germany and the Soviet Union.

But it should be stressed that Lithuanians strongly opposed the Nazi policy of Jewish extermination and numerous attempts were made by Lithuanian civic and religious leaders to stop the killings. The murder reported in The Herald of Lithuanian Jews was carried out by German S.D. (Sicherheitsdienst) units which operated under orders from Berlin. It is a matter of record, and acknowledged by Jewish organisations, that thousands of Jews were sheltered and saved by Lithuanians at great risk to themselves.

If a prima facie case of war criminality against a person exists, they should be allowed the due processes of Western law. If found guilty they should be convicted.

Unfortunately, The Herald's account had the effect of unjustly casting a slur over the whole Lithuanian community. It is to be hoped that we are not witnessing the beginning of a witch hunt.

— R. Semetas, Mitcham, president, Melbourne Lithuanian Community

will be achieved through "hate campaigns" of this kind. The end result will only be a split in our communities which will divide us all.

Comparison of atrocities will begin: "It was you who began it in Lithuania, sold us out to the Russians." Accusations will come from all sides. However, it is important to remember, as Mrs Brenners said, "War criminals should be brought to justice, tried and if found guilty, convicted. But they should be subjected to a proper legal hearing and not merely trial by the media."

Atrocities were committed by INDIVIDUALS and not a whole nation. Their punishment should be left to officials and the law. We should think of our younger generations growing up in Australia in all our communities today.

— Nijole Salkunas (Mrs), Doncaster East.

authorities encouraged people to help the Jews.

Evidence presented during the Nuremberg Trials showed that "German SS men dressed in Lithuanian military uniforms carried out executions because Lithuanians refused to kill people" (see Nazi Conspiracy and Aggression, vol. 7, p. 894).

Encyclopedia Judaica, vol. II, p. 384, admits there were Lithuanians "who in the face of the Nazis extended a helping hand to the Jews, despite the mortal danger to which they thus exposed themselves".

How difficult the task of helping Jews was, can be judged from several facts. A number of Lithuanians were hanged at the Cathedral Square in Kaunas with the placards announcing the reason for their execution affixed to their bodies: "For saving Jews".

— Rev. Dr Pranas Dauknyas, Kensington.

Imaginative reporting

I WAS shocked by the article in The Herald about the terrible bloodbath of the Jews in Lithuania. The article is pure imagination. The Jews found favorable conditions for their traditions and their cultural autonomy in Lithuania.

Jewish people cherished their freedom in Lithuania. Vilnius, the capital of Lithuania, is called by Jews the "Jerusalem of Lithuania". Jewish author Leyzer Ran in 1974 even published a book *Jerusalem of Lithuania* (Laureate Press).

In June, 1941, Lithuania was occupied by German troops. The country became a victim of German expansionism. Extermination camps were established in occupied countries. Lithuanian ecclesiastical

No evidence for charges

ON OCTOBER 3 you published on the front page a horrific account by a Rabbi Oshy of an incident in Lithuania where Jews were slaughtered. It is very odd that such a very public action, which surely must have created a terrible sensation among the populace, was not known for 45 years.

It is very easy for anyone to make any kind of allegation for any kind of reason about things that happened a long time ago, and you published it without presenting any evidence and without making any kind of investigation to authenticate it.

Rabbi Oshi calls for God's vengeance, but why is it that

A nation wronged

THERE has been a great deal of coverage in the press regarding alleged war crimes in Baltic countries. The Herald article by Bruce Baskett was irresponsible reporting by the newspaper. I agree with Mrs Eva Brenners, a leading member of the Latvian community, "To slur an entire nation without solid evidence is very wrong and painful."

I just hope that you will not continue to print these allegations. Nothing constructive

Arčiau, o Dieve, prie Tavęs

(Tęsinys)

Rašo prelatas Petras Butkus, MBE

Mes skubame, bėgame, dirbame ir esam beveik persikrovę medžia ginėm vertybėm, bet mažai skiriame laiko susikaupimui. Toje įtampoje pavargę ar sudilę fiziškai, mes pajuntame, kad tos visos gėrybės neužpildo mūsų dvasinio alkio, kuris yra toks skaudus, - kurį gražiausiai yra išreiškęs šv. Augustinas: "Viešpatie Dieve, tu sutvėrei mus sau ir nerami mano siela, kol neatsilsės tavyje!" Bet ta jo aiškiaregystė neatėjo savaime, o po ilgo blaškymosi klaidų, net nuodėmės kelio.

Taip ir mes blaškomės gyvenime tarp džiaugsmo ir skausmo, tarp juoko ir ašarų, tarp šviesos ir tamsos. Mūsų siela ilgisi tikrojo džiaugsmo ir tikrosios šviesos,

o mes manome, kad daugiau reikia kūniškų malonumų, ar aistringų išgyvenimų, kai mūsų kelyje tešviečia raudonos lempelės, o ne dangaus žiburiai.

Didysis mintytojas išėjęs tą blaškymosi kelią ne veltui dejavo: "Nerami mano siela..." Į to sielos nerimo gelmes gali mesti turtą, ar meną, žaismą, boheminės meilės - ji taps tik dar labiau išsiilgusi tikrosios ramybės. Veltui ir taurelėj skandinsi vargą savo, kaip skamba dainoj, - skausmui paskandinti platybių neturi.

Dvasios niekas taip nepraturtina kaip tiesa, kuri rodo gyvenimo prasmę arba kaip malda, kuri suteikia dvasinės ramybės ir jėgos! Malda mus pašventina, ypač

Dievo atsiprašymo už nuodėmes malda. Malda mus gaivina, lyg dirbtinas kvėpavimas skenduolį. Malda stiprina tikėjimą. Per maldą mes bendraujame su Šviesos Šaltiniu - gauname iš jo vis daugiau tikėjimo šviesos!

Malda gyvenimą lengvina. Vargai, kuriuos išliejame Dievui - jau nustoja to aštrumo skausme arba jį nuskaidrina.

Malda yra pokalbis su Dievu — ne su baime, o kaip su mylinčiu Tėvu. Juk iš tikro - Dievas pirmas mus prakalbina, tik mes ne visada jam atsiliepiame.

Tad prašykime: Viešpatie, išmokyk mane melstis, kad atverčiau sielą Tavo Šviesai, o ypač, kad suprasčiau Tavo malonės balsą ir priimčiau visa į savo širdį, kad jis vadovautų mano gyvenimui šiandien, rytoj ir visuomet. Kad išgirsčiau ir balsą šv. Povilo, kad privalu atsižadėti ankstyveniojo senojo žmogaus gyvenimo būdo, kuris žlugdo žmogų apgaulingais geismais ir apsvilkti nauju žmogumi, kuris sukurtas pagal Dievą teisme ir tiesos šventume!

Kaip sako mintytojas L. Evely: "Per maldą Dievas pasidaro gyvas, Dievo žodis pasidaro veiklus". Bet vyksmas yra ilgas. Kai laivas beviltiškam pavojui, jūreiviai turi giesmę: "Arčiau, o Dieve, prie Tavęs!" O, kad ir mes keleiviai ir klajūnai žemės svetimos po ilgesio ir nerimo dienų - visa siela ir širdimi galėtume ištarti: pas Tave, o Dieve, ateinu!

įvykiai

● Jeruzelėj numestos 3 rankinės granatos. Jos vieną užmušė ir 69 sužeidė. Granatos krito netoli verksmų sienos, kur žydai susirenka melstis.

● El Salvadore drebėjo žemė. užmušta 976 asmenys. Daug sužeistų ir daug sugriautų pastatų.

● Reagano ir Gorbačiovo pasitarimai nutrūko be jokio susitarimo. Palikta tačiau toliau durtis Šveicarijoje.

● Sovietai žada atitraukti kariuomenę iš Afganistano. Nors jie mini, kad reikalui esant, kariuomenė vėl bus atsiųsta. Kinija buvo nutraukusi pasitarimus su sovietais sienos reikalu, tuo metu kai sovietai užėmė Afganistaną. Dabar ji vėl žada vesti pasitarimus.

● Norvegijos karalius paskelbė Nobelio premijos laureatus fizikos ir chemijos srityje. Juos gavo du amerikiečiai ir vienas kanadietis. Taip pat gavo premijas du Vokietijos mokslininkai ir vienas šveicaras.

● Irakas praneša, kad jis sunaikino 23 Irano lėktuvus. Iranas šios žinios nekomentavo.

● Amerika paskelbė, kad numatomas dar vienas požeminis atominis bandymas Nevados valstijoje. Ispėjami kaimynai, kad gali būti aukštesnių pastatų susvyravimas.

● Popiežius Jonas Paulius II pramato kitais metais lankytis Čilėje. Tai būtų pirmas popiežiaus apsilankymas Čilėje.

● Sunkaus svorio kilnotojas ir olimpiados aukso medalio laimėtojas Dean Lukin papuolė su narkotikais. Jis buvo areštuotas Port Linkoln aerodrome. Atrodo, šį biznelį jis jau seniai varė.

● Literatūros Nobelio premija šiais metais laimėjo Nigerijos neigras Wole Soyinka. Tai pirmas atsitikimas, kad Nobelio premiją laimi neigras.

● Vietnamas parduoda ginklus Iranui už 626 mil. dolerių. Vietnamas šiuos ginklus laimėjo iš amerikiečių, kai pasibaigė karas. Kur tiem amerikiečiam nepapuola.

● Lebanonas numušė vieną Izraelio lėktuvą ir paėmė belaisvėn du pilotus. Izraelis tarėsi dėl pilotų išlaisvinimo, bet tuo tarpu pasiuntė helikopterus į Sidoną ir čia buvo išlaisvintas vienas pilotas. Antrojo nerasta.

● Izraelyje sudarytas naujas ministerių tarybos kabinetas. Pasitraukus ministeriui pirm. Shimon Peres, prezidentas Herzog pavedė sudaryti naują kabinetą užsienio reikalų ministeriui Shamir, 71 metų amžiaus. Shamir yra dešinysis.

● Trijose Graikijos provincijose rinkimus laimėjo Naujieji Demokratai, kurie yra daugiau dešinieji. Socialistas ministeris pirm. Papandreou taip pradeda pamažu pralaimėti.

● Izraelitas Vanunu atvyko į Australiją, o iš čia išvyko į Angliją. Čia jis netikėtai dingo. Manoma, kad Izraelis jį pasigavo ir parsivežė nubausti. Vanunu dirbo Izraelyje plutono kasyklose ir nuvežė į Angliją Izraelio atomines paslaptis. Užtai jis Londone stajiga dingo.

● Viktorijos Liberalų partija tariasi su National partija sudaryti koaliciją, kad laimėtų sekančius rinkimus. Liberalų lyderis Mr. Kennett tuo tarpu atostogavo ir pasitarimuose nedalyvavo. Anksčiau jis tokiai koalicijai nepritarė. Atrodo, kad bus taip pat ir šį kartą. Parlamentaras Mr. Hunt pradėjo lyderį kritikuoti ir ėmė organizuoti lyderį perrinkti. Mr. Kennett tuoj grįžo iš atostogų, ir uždaramė partijos posėdyje slapto balsavimu Mr. Kennett gavo pasitikėjimą ir liko partijos lyderiu.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKU FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siusti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra

TEVIŠKĖS AIDAI

ŠEIMOS NELAIMĖ - SKYRYBOS

Skyrybų skaičius šiandien yra labai didelis. Jis pakilo ypač po paskutiniojo karo. Gal sakytume, kad karas išblaškė šeimas ir taip padidėjo skyrybų skaičius, bet jau 40 metų po karo, o skyrybų skaičius vis didelis. Jaunoji karta, kuri dabar sukūrusi šeimą, karo visai neatsimena. Reiškia, skyrybų priežastis yra ir dar kur kitur.

Žinome, kad religija šiandien yra gana prigėsus. Tai ir į moterystę žiūrime jau ne kaip į sakramentą, bet kaip į paprastą apeigą ar sutartį. Ar ta moterystė bus sudaryta bažnyčioje, ar valsčiuje bei registrare, tai visai nesvarbu. Kai kurie dar pageidauja, kad sutuoktuvės vyktų miške ar gražiame parke, o kai kurie nori, kad ši apeiga vyktų ant jūros kranto. Visa tai sako, kad moterystė jau nebelaikoma sakramentu. Nors iš papratimo dar ateinama į bažnyčią, bet tik iš papratimo. Bažnyčioje tačiau sutuoktūvių apeigos atliekamos gana iškilmingai ir dažniausia Mišių metu, bet retai kada jaunieji rimtai šiomis apeigomis ruošiasi. Viskas atliekama tik pro forma. Svarbu tik, kad būtų gražiau, kad jaunoji būtų puošni, kad pabroliai ir pamergės gražiai būtų uniformuoti, kad bažnyčioje grotų vargonai, o dar geriau, kad choras giedotų. Ta visa puošmena ir užgožia pačią moterystės esmę.

Visa tai reikalinga ir gražu. Apeigų iškilmingumas neužgožtų esmės, jei jaunieji būtų tinkamai moterystei pasiruošę arba kitaip sakant, jei jaunieji būtų tinkamai religiniai išauklėti. Jei to nėra, tai ir bažnyčioje sudaryta moterystė nebus tvirta.

Į moterystės sampratą stipriai veikia ir aplinka. Laikraščiai kaip didžiausią sensaciją skelbia, kad kokia garsi artistė jau ištekėjo už penkto ar kelinto vyro. Šitokia reklama veikia į jaunas šeimas. Tarsi jau garbė susirasti kelintą vyrą.

Mūsų lietuvių tarpe skyrybų yra, bet gal neperdaugiausia. Pirmiausia čia reikia pastebėti, kad daugiau skyrybų yra tose šeimose, kurios mišrios - vienas lietuvis, o kitas nelietuvis. Vis dėlto kiekviena tautybė turi savo papročius, savo gyvenimo būdą ir todėl tokios mišrios šeimos greičiau išsiskiria.

Visi su tuo sutiks, kad skyrybos nėra geras dalykas. Užtat ir bažnyčioje moterystė iškelta į sakramentus, moterystė neišskiriama. Net patį pirmąjį stebuklą Kristus padarė vestuvėse, Galilėjos Kanoje. Kai žydai primetė, kad Mozė davė išsiskyrimo raštą, Kristus atsakė, kad tai Mozė darė dėl širdies kietumo. Čia reikia suprasti, kad yra atsitikimų, kai šeima negali sugyventi, yra koks nors širdies kietumas. Tą ir dabar Bažnyčia tiria ir jei randa, kad toks

Australijos Lietuvių Dienos

Jau ne mėnesiais, bet savaitėmis artėja ALD pradžia. Vėl viename mieste gausiai susiburs lietuviai pabendrauti savųjų tarpe, pasigėrėti mūsų meninių vienetų 2-jų metų pasiruošimo vaisiais, bei sportininkų vikriais rungtyniavimais. Vėl užpildysime žiūrovais didžiulį miesto salę ir stadionus.

Dabar pažvelkime, ko galima tikėtis šiose ALD. Pirmiausia pradėtos rengti Dainų šventės dar laikosi meninių parengimų viršūnėje. Paskutiniu metu choristų skaičius vis mažėdavo, bet pažvelgus į Sydnėjų atvykstančių choristų sąrašus matosi, kad jų gali būti net daugiau, kaip Canberroje vykusioje Dainų šventėje. Dalyvaus Adelaidės, Melbourne ir Sydnėjaus lietuvių chorai, tikimasi ir kelių pavienių dainininkų iš kitų vietovių. Scenoje matysime ir girdėsime dainuojančius tik jungtinius moterų, vyrų ir mišrų chorus. Tokios masinės Dainų šventės vyksta JAV ir Kanadoje. Taip praversti Dainų šventę Australijoje

A. A. PRANAS ALŠĖNAS

Kanadoje Toronto mieste rugsėjo 29 d. mirė žurnalistas P. Alšėnas (Ališauskis), 76 m. amžiaus, kilimu ukmergiškis, iš Vengravos kaimo, Žemaitkiemio vlsč. Lietuvoje buvo baigęs aukštąją policijos mokyklą. Už pagrindžio spaudą nacių buvo įkalintas Kaune. Pokario metais nuvykęs į Kanadą buvo vienas iš "Tėviškės Žiburių" savaitraščio steigėjų ir ilgametis redakcijos narys, nuolatinis bendradarbis. Išikūrus "Tėv. Aidams", jis ištisą dešimtmetį buvo mūsų aktyvus bendradarbis. Kanadoje išspausdino savo novelių rinkinį Talismanas, kita knyga - Maži žodžiai apie didelius dalykus, anekdotų knyga - Tūkstantis šypsnių, Martyno Jankaus monografija.

širdies kietumas kurio nors yra, moterystę skelbia neįvykusią dėl kurių nors priežasčių.

Niekas skyrybų nenori, todėl tėvų didžiausias rūpestis ir lieka vaikus tinkamai paruošti gyvenimui ir vedyboms.

pv.

nutarė prieš 2-jus metus suvažiuavę mūsų chorų dirigentai. Sekdami spaudą jaučiame, kad šiuo pakeitimu nėra patenkinti kai kurie choristai. Suprantame, kad mūsų chorai yra pajėgūs atskirai atlikti dalį programos. Ar šis pakeitimas liks ir ateičiai, nuspręst chorų vadovai jau šioms ALD pasibaigus.

Tautinių šokių šventėje dalyvaus netoli 200 įvairaus amžiaus šokėjų, pradedant mokyklinio amžiaus vaikais ir baigiant jau žilstančiais veteranais. Po ilgesnės pertraukos vėl tikimės pamatyti judrius Brisbanės šokėjus. Kol kas dar neaišku, ar matysime žygiuojančių gretų priekyje "Adelaide" užrašą, kada tai buvusios vienos iškiliausios lietuvių kolonijos.

Savo dalyvių skaičiumi ir programos lygiu kyla Jaunimo koncertai. Stropiai ruošiasi didžiųjų miestų jaunimo grupės, dalyvaus ir keli pavieniai, savo talentais iškilūs jaunuoliai. Jaunimas tvirtai pasirodė praėjusiose ALD, dabar atskirų grupių vadovai tikisi, kad šį kartą jų programa bus dar geriau paruošta.

Jau ilgesnį laiką ALD nematėme poetų ir rašytojų. Šį kartą Literatūrinėje popietėje savo kūrybą skaitys Adelaidėje, Melbourne ir Sydnėjuje gyvenantieji rašytojai bei literatai. Programą papildys ir pajvairins Sydnėjaus dainuojančių moterų ansamblis "Sutartinė".

Meno ir tautodailės parodos vyks erdviose galerijose, tame pačiame Bankstowno Civic Centre, kuriame vyks visi koncertai ir Naujųjų Metų balius. Kitus ALD parengimus paminėsime vėliau, o dabar reikia užsiminti ir apie apgyvendinimą.

Apgyvendinimas Sydnėjuje lengviau sprendžiamas, kaip praėjusiose ALD. Daug iš toliau atvykstančių apsigyvens lietuvių šeimose. Sydnėjaus choristai rūpinasi choristų apgyvendinimu, tautinių šokių šokėjai - šokėjais, sportininkai - sportininkais. Kiti patys susitarė ir apsigyvens pas savo pažįstamus, dar kiti apsigyvens viešbučiuose, moteliuose ar karavenuose. Tokių apsigyvenimo vietų Sydnėjuje yra daug. Kiekviename mieste kelionių įstaigos sutvarko apgyvendinimo užsakymus.

Su mūsų gerbūvio kilimu vis daugiau išsigyjame foto ir rekordavimo aparatų. Tačiau jų dažnas naudojimas koncertų salėse trukdo programai ir pykina žiūrovus.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

Būtų labai patartina susilaikyti nuo fotografavimo, ar nors atsiklausti to parengimo vadovo, paaiškinant kada ir ką norima fotografuoti. Taip pat rekordavimo aparatų veikimas ir jų garsai sunkina programos perdavimą. Tikime, kad suprasdami programą atliekančių pageidavimus, savo aparatus paliksime namuose.

Žiūrovų suolus daugiausia užpildys Sydnėjuje gyvenantys lietuviai. Tikimasi didesnio melbourniškių ir adelaidiškių dalyvavimo, po to, kaimynai iš Canberros, New castle, Brisbane ir kitų tolimesnių vietovių.

Lietuvių intelektualinius sugebėjimus pastebėjo ir su mumis skaitosi šio krašto vadovai. Bet retkarčiais jiems reikia parodyti ir mūsų didesnę skaičių. ALD tam yra geriausia proga. Todėl kas gali ir fiziniai pajėgia, turėtų jausti pareigą vykti į ALD.

ALDRK informacija

Mūsų Rėmėjai

Tėviškės Aidų Rėmėjų prenumeratas prisiuntė: \$ 100 V. Stagnis, po \$ 50 J. Leknius, J. P. Mažyliai, V. M. Narušis, A. Ruša, V. Rinkevičius, \$ 42 V. Gerdvilis, po \$ 40 A. Augaitienė, G. Baleiša, A. E. Eskirtas, A. Gudas, A. Krausienė, V. Patašius, S. Prosinskienė, J. A. Stankevičius, J. Želvys, \$ 35 Elvyra Daubaris, po \$ 30 J. Ašmonas, A. Bačiulis, L. Braniška, L. Čekas, R. Čiuras, V. Čerakavičius, A. J. Erminas, Z. Jokubaitis, A. Kalpokas, Ina Kunciūnas, R. Kurlavičius, E. Lamanuskienė, B. Malinauskas, D. Martin, A. Narušienė, S. Noreika, V. Norkus, A. Petrauskas, L. Pikelis, J. Perlibachas, R. K. Rakūnas, A. Rakštelis, M. O. Rudys, S. Šabrinskas, S. Špokevičienė, P. Tamos, P. Uščinas, J. Voveris.

Kitos aukos: \$ 55 Ona Liutikienė, po \$ 50 J. Jaraminas, J. Kirša, S. Šabrinskas, \$ 40 A. Lukšytė, po \$ 30 St. Erminas, St. Lipčius, po \$ 25 McGuinness, J. Lubickas, V. Motuza, A. Ročius, po \$ 20 B. Aukštuolis, S. Dainius, S. Gabas, A. V. Grikšelis, V. Jeršovas, A. Klimaitis a.a. Jono Miliausko atminimui vietoj gėlių, M. Krutulis, J. Sarapinas, M. Šiaučiušienė, A. Vaičiaitė, V. Žiogas, po \$ 10 H. Antanaitis, Pr. Binkus, Vl. Brilingas, T. Laukaitienė, M. Lingienė, A. Nasugosky, J. Prancūnas, J. Skimbirauskas, B. Steckis, K. Šimkus, po \$ 5 F. Damasevičius, A. Jančiauskienė, E. Lipčienė, B. Malinauskas, V. Paškevičius.

Nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų rėmėjams, geradariams. Sveikiname naujuosius prenumeratorius, įsijungusius į Tėviškės Aidų skaitytojų šeimą, tai: CDR. A. Dičiūnas, P. Dyšė, Irena Hancock, A. Jablonskienė, V. Lesniauskas, Anna Mieldays, A. Mikus, A. Nasugosky, Rasa Ramanauskienė, C. Vištokas.

Skaitytojai, kurie dar neapsimokėjo šių metų prenumeratą, maloniai prašomi nebedelsti ir apsimokėti.

ALK Federacijos Valdyba

Latvių kova brieš išnaikinimą

MŪSŲ BROLIŲ TAUTOS PASTOVI REZISTENCIJA

„Lenkų ir vokiečių (rytinių) darbininkų sukilimas 1953 m. buvo sovietinių tankų numalšintas. Tas pats buvo įvykdyta 1956 m. Vengrijoje, kai laisvės kovotojai buvo kruviname mūšyje rusiškų tankų sutriuškinti. Toks pat likimas ištiko ir 1968 m. čekoslovakus, kurie bandė atgauti laisvę savo kraštui. Pavergtos tautos nesusilaukė pagalbos iš Vakarų, tačiau, vis dėlto šie įvykiai atkreipė viso pasaulio dėmesį ir nėra užmiršti ir šiais laikais. Deja, to paties negalime pasakyti apie Latviją, Lietuvą ir Estiją. Drąsus Latvijos, Lietuvos ir Estijos pasipriešinimas, deja, nerado atgarsio Vakarų pasaulyje. Šių kraštų laisvės kovotojai vedė ilgą 8 metų kovą II pasauliniam karui pasibaigus. Ir dabar šios tautos priešinosi sovietinės okupacijos kontrolei. Padėtis kiek panaši į Afganistaną“. — Šitai rašo latvis Adolfs Šilde savo ilgoje 174 psl. studijoje, kuri paskelbta neseniai mus pasiekusiam Vak. Vokietijoje leidžiamajame metraštyje „Acta Baltica“, XXIV t., antrašte „Pabaltiečių naikinimas sovietinėje okupacijoje“.

Autorius teisingai pastebi, kad buvo priimta daug rezoliucijų žmogaus teisių reikalui, bet kaip ir nėra panašaus turinio rezoliucijų, kad pavergtos tautos taip pat turi būti laisvos. Juk „atėmimas nepriklausomybės yra taip pat žmogaus teisių naikinimas“. Šiuo klausimu jis išskiria tik vieną ryškų dokumentą - Europos parlamento priimtą ir 1983. I. 13 ratifikuotą rezoliuciją, kuria reikalaujama ne tik žmogaus teisių, bet ir pripažinimo nepriklausomybės Pabaltijo valstybėms.

Latvijos okupacijos istorija yra beveik visiškai identiška Lietuvai. Ji reiškėsi krašto administracijos, ūkio sunaikinimu, dvasine spauda, pagaliau deportacijomis, o pokario metais ir kolonizacija rusais bei slavišku elementu.

A. Šilde sako, kad jau II pasaulinio karo pabaigoje latviai įsijungė į kovą prieš artėjančią rusų raudonąją armiją, sudarydami latvių legijoną, narsiai gynusį savą žemę. Latviai dar ginklu kurį laiką priešinosi rusams ir po to, kai Vokietija kapituliavo. Po to latviai sudarė laisvės kovotojų būrius. Ginkluotas priešinimasis sovietiniams rusams vyko 8 metus (1945-1952) ir tęsėsi nuo Narvos (Estijoje), ligi Klaipėdos vakaruose ir Vilniaus krašto pietuose apimdamas 6 milijonų gyventojų teritoriją. Tai labai retas įvykis pasaulio istorijoje, kad kur nors kitur būtų buvusi tokia ilga ir atkakli ginkluota kova prieš okupantus. O jos tęsinys - pasyvi ir dvasinė rezistencija vyksta ir dabar. Deja, trijų pavergtų tautų laisvės kovotojai nesusilaukė jokios pagalbos iš Vakarų valstybių, kurios skelbėsi esančios laisvės bei demokratijos gynėjos. Tuo tarpu vos porą savaičių trukę Lenkijos, Vengrijos, Čekoslovakijos laisvės pasireiškimai ir šiandieną dar minimi.

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

Latvių surinktais duomenimis, jų partizanai veikė 200 krašto vietovių. Ligi 1947 m. partizanų vyr. vadovybė buvo įsikūrusi Rugoje. Sukurtos 4 gerai organizuotos laisvės kovotojų apygardos: Kuržemės, Žemgalės, Latgalijos ir Vidžemės. Ypač ilgai partizanai laikėsi miškingose Dundagos, Taurkalnio, Maršlando, Lubanos, Alojos, Livanijos apylinkėse bei miškuose. Čia jie buvo išsikasę slėptuves; žiemos metu kartais prisiglaudavo urvuose, daržinėse, tvaruose, žvejų trobelėse, o taip pat apleistose bažnyčiose. Tačiau svarbiausias dalykas - laisvės kovotojai turėjo labai stiprią visos latvių tautos, ypač ūkininkų, paramą, kurie buvo dėkingi nepriklausomai Latvijai. Šia proga prisimintina, kad jau 1920 m. latviai pravedė žemės reformą, panaikino dvarus bei didžiulius ūkius ir su-

kūrė 54.000 naujų ūkių, aprūpindami juos žeme.

Kovose su okupantais latviai patyrė daug nuostolių, nes kova buvo nelygi, tačiau padarė ir daugybę nuostolių sovietiniams rusams bei latvių istrebitelių daliniams. Okupantai sutelkė prieš latvius gausius raudonosios armijos, NKVD kariuomenės, istrebitelių dalinius. Be to mobilizavo ir panaudojo kovai 40.000 abiejų lyčių komjaunuolių, iš kurių žuvo 1.600. Latvių partizanų lavonai, kaip ir anuo metu Lietuvoje, buvo išmetami miestelių aikštelėse, viešose vietose paniekai. Jų kapai (dažniausia miškuose) būdavo istrebitelių sulyginami su žeme, kad neliktų ženklų. Istrebitelių nuostoliai buvo labai dideli.

Pokario metais įvykdytos gyventojų deportacijos skaudžiai palietė latvių tautą, kuri neteko daugybės geriausių savo narių. Latvių buvo galima rasti visuose sovietų gulaguose ir tai labai daug. Kiek vėliau latviai buvo gabenami į Rusijos bei Sibiro plotus kaip „savanoriai“ darbininkai ir ten laikomi griežtoje milicijos priežiūroje. Latvijos miestai ir iš dalies kaimai buvo kolonizuoti rusais ir kitų slavų tautybių žmonėmis. Daugelis Latvijos miestų dabar turi rusų gyventojų parsvarą.

LIETUVOS KRIKŠTO ATGARSIAI

Popiežiaus Jono Pauliaus II žodis maldininkų miniai rugpiūčio 31 d., kuriame Šv. Tėvas ryšium su Siluvos atlydais priminė pasauliui Lietuvą ir artėjantį lietuvių tautos krikšto jubiliejų, išaukė platų atgarsį pasaulio spaudoje. Visos didžiosios spaudos agentūros, kaip amerikiečių „Associated Press“, ispanų „Agencia EFFE“, prancūzų „France Presse“, italų „ANSA ir kitos cituoja ir komentuoja Popiežiaus žodžius apie Lietuvą.

Didžiųjų agentūrų skelbiamos žinios paprastai patenka į viso pasaulio spaudą, ilgai yra minimos ir komentuojamos. Kai kurios agentūros prisimena lygiai prieš vienerius metus Popiežiaus išreikštą apgailėstavimą, kad jam nebuvo leista nuvykti į Lietuvą ir aplankyti Lietuvos katalikų bendruomenę Lietuvos dangiškojo Globėjo šv. Kazimiero mirties 500 m. jubiliejaus proga. Spaudos agentūros ypatingą dėmesį atkreipia į Popiežiaus rūpestį Lietuvos jaunimu. Šv. Tėvas Dievo Motinos Marijos globai pavedė jaunąsias, jam taip brangios lietuvių tautos kartas, kad jos su džiaugsmu perimtų tikėjimo dovaną iš savo tėvų ir ją perduotų kitiems. LRTV

Reikalaukime nepriklausomos Lietuvos atstatymo

Sveikintinas VLIKas, organizuojantis kelionę į Europą dalyvauti politinių svarstybių eigoje, kiek bus įmanoma. Lapkričio mėnesį su VLIKu į Europą vyks didokas lietuvių būrys, galimai talkinantis.

Ta proga būtų naudinga politikams, spaudos žmonėms paskleisti siektinos Lietuvos žemėlapi. Toksai išleistas 1982 m. Norintieji juo pasinaudoti, padauginti, lai kreipiasi adresu: 7946 W. 4 St. Los Angeles Calif. 90048, USA. Jiems bus atsiųstas sumažinto formato Lietuvos žemėlapis.

Teisingai yra pasakęs kalbininkas Petras Būtėnas:

— Drįstu paklausti, ar Nepriklausomybės kovų Lietuva irgi tu rėjo kieno nors pasiklausti ir suspasavusi laukti, kol koks „tarptautinis įteisintojas leis ar neleis organizuotis, kovoti ir vėl susikurti svetimųjų imperijų kariuotė sunaikintoje lietuvių šalyje Lietuvos valstybę? Jei būtų buvę žiopsota ir lūkuriuota, tai tikrai būtų buvę viskas pralaukta, ir būtų šaukštai jau popiet buvę. Atėjus metui, taip ir ateityje vaduosis, nes žmogus ir tautos nebuvo,

nėra ir nebus linkę vergauti: kad Pabaltijis, Ukraina, Gudija ir kiti pavergtieji ar pusiau pavergtieji vaduos be jokių iš šalies atsiųstų, aprobatų, tarptautinių įteisinimų“.

Pasaulyje išlieka tikrai kovojančios tautos!

VATIKANO DIENRAŠTIS INFORMUOJA APIE PABALTIJĮ

Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“ skelbia jauno italo žurnalisto Fausto Fasciani straipsnį apie septintąją europinių studijų savaitę Gazzada mieste netoli Milano.

Savaitėje buvo studijuojama Pabaltijo tautų religinė istorija. Pristatę Studijų savaitės paskaitininkus ir jų nagrinėtas temas, autorius pažymi, kad trijų Pabaltijo tautų istoriją jungia vienas ryškus bruožas: jų nenutrūkstamas ryšys su Bažnyčia. Tautinis ir kultūrinis šių tautų charakteris yra susiformavęs krikščionybės įtakoje. Dėl to šios tautos yra neatskiriama Europos dalis, priklauso europinei kultūrai.

Bažnyčia šių tautų istorijoje yra atlikusi dvasinio ir moralinio vadovo vaidmenį, drauge su jų žmonėmis išgyvendama klestėjimo ir skaudžių bandymų laikotarpius.

Daugelis kunigų yra kankinyste apmokėję savo ištikimybę krikščioniškajam tautos pašaukimui, da lindamiesi su žmonėmis jų likimu.

Autorius cituoja Studijų savaitės dalyvių priimtą rezoliuciją, kuria jie išreiškia savo solidarumą Pabaltijo tautom ir prašo Italijos vyskupus, kad būtų paskelbta metinė Maldos Diena už Pabaltijo kraštus. LRTV

Lietuvos žemėlapis: sudarė Algirdas Gustaitis. Braižė Kęstutis Stro pus. Aplink žemėlapi išdėstytus Lietuvos miestų herbus braižė dail. T. Valius, 1982 m. išleido Lietuvos Šaulių Sąjunga tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugija. Mastelis 1:1.000.000. Žemėlapio aiškinimui išleista knyga Tikroji Lietuva su 79 žemėlapiiais ir 172 iliustracijom. Platina visos šaulių rinktinės, kuopos, taip pat „Draugas“ ir knygų platintojai.

Legendos pateisinimui buvo malonu nors minutę pagalvoti apie lietuvišką televizijos stotį. Lygiai malonu yra prisiminti mūsų gabaus Melbourne jaunimo spalio 5-tą pastatytą spektaklį - komediją Telekrizę.

Šis gerai sugalvotas reklaminis triukas artėjančio VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso pretekstu perimti vieną TV stotį. Tas sudarė sunkiai aprašomą, įdomių lietuviškų TV programų prezentaciją.

Pirmoje scenoje matėme valytoją Artūrą (Andrių Pranckūną) ir valytoją Kęstutį (Joną Mašanauską) šluojančius grindis ir diskutuojančius kaip įsigyti lietuvišką televizijos stotį.

Na, iš tiesų, neteko man pažinti kitų tokių aktorių, taip ištikimai siekiančių užsibrėžto tikslo. Publika nespėjo atsipeikėti kaip jie visa esybe sugėrė multiplikuotų rolių vaidmenis: Andrius — sportininkas, Vytautas Mažeika, Juozas "Muile", Leninas ir Idis Zimbabvės. Visose jo suvaidintose rolėse, vaidyboje nebuvo spragos.

Andrius taip pat prisidėjo prie vaidinimo parašymo. Daugumą Telekrizės scenarijaus parašė Jonas Mašanauskas jnr. Jam padėjo Loreta Čižauskaitė.

Vaidyboje Jonas pasirodė ir kaip Petras piršlys, Kęstutis "Muilo" operoje, Mao-Tse-Tungu, amerikiečių Commando ir direktorium. Visas tas roles jis atliko pasigėrėtinais gerai.

Paprastai visi aktoriai patiria ambicijos skausmų. Tik ne kiekvienas sugeba įkinkyti ambiciją į savo siekių, svajonių vežimą. Loreta Čižauskaitė ne tik gražiai dainuoja su jaunimo orkestru, ji buvo ir gera aktorė lietuviškoje "Muilo" operoje Skaistės rolėje. Tik kas mano skoniui paliko jos vaidyboje šešėlį, tai gerokai perdėtas Skaistės rolėje pavaizdavimas būti palaimintame stovyje ir kitas kiek vulgarus išsireiškimas. Loreta gerai pasirodė TV reporterės rolėje ir Mergina "Puikiose piršlybose".

Du stiprūs "Muilo" operos pilioriai - Brigita ir Algis Karazijos, rolėse Broniaus Abraičio ir jo žmonos Abraitienės. Komplikuotai vystėsi Abraičių šeimos problemos: Skaistė (L. Čižauskaitė), Abraičių duktė, nenori tekėti už Luko (Petras Kružas), kurį taip

Impozantiška jaunimo telekrizė Melbourne

myli jos tėvai, nežinodami, kad Luką domina tik raumeningi vyrai. Gi Skaistė nustebino tėvus pasisakiusi, kad pamilusi Juozą — aklą tamsiaodį (A. Pranckūnas), dėl kurio Abraičių šeimoje, ypačingai tėvo, kilo nemalonių incidentų. Labai nelaimingas tėvas Abraitis (A. Karazija) ir su tinginiu sūnumi Kęstučiu (J. Mašanauskas), nors Abraitienė (B. Karazijienė) jį vis dar lepina.

Visi aktoriai buvo pasiėmę po kelias roles ir jie magiškai greitai persirengdavo ir be jokios spragos naujoje rolėje jau gyveno. Sceną skubiai pertvarkydavo tik šviesą užtemdę. Stebuklingas tas jaunimas!

Įdomiai buvo pravesotos "Puikios piršlybos". Bandyta suvesti lietuviškas poras per satelitą net iš Lietuvos. Daug juoko sukėlė kai Vytautas Mažeika iš Vilniaus per satelitą nepasirinko nei vienos iš tų trijų siūlomų lietuvaikių, bet susidomėjo pranešėja Laimute (Rožė Makarevičiūtė) ir ją pasirinko.

"Muilo" operoje Rožė Makarevičiūtė rolėje Golda Mišugenstein atsiskleidė visu savo gabumu ir įsigyvenimu.

Brigita Karazijienė visapusiškumą vaidyboje įrodė Maratono šokėjos rolėje, Merginos "Puikiose piršlybose" ir aerodromo tarnautoja. Labai svarbus Jaunimo teatre asmuo yra Algis Karazija. Išskyrus tėvo Abraičio rolę "Muile", jis buvo Karl Marksas, Vytautas "Didysis", amerikietis Commando ir Bendruomenės vadovas.

Lina Pranckūnienė Telekrizėje turėjo Merginos rolę, "Puikiose piršlybose" tapo Jaunimo premijos laimėtoja ir buvo teta Ugnė "Muile".

Pavaizduotoje televizijoje žinių skaitytojais buvo Marytė Jonaitienė (Gailė Pranckūnaitė) ir Gediminas (Petras Kružas). Žinios pirma pateiktos anglų kalba, o po to lietuvių kalba. Girdėjosi iš publikos pastabų, kad žinios anglų kalba galėjo būti trumpesnės.

Abiejų žinių pranešėjų lietuvių kalba buvo aiški su gera tarsena. Taip pat pranešamoji medžiaga gerai parinkta, aktuali, perduota su giliu sąmojumi.

Reikia pripažinti, kad Telekrizėje pasirodė daug talentingo jau-

nimo, kurie dirbo su dideliu kūrybiniu atsakingumu. Jie parodė kokiais laimėjimais jie praplėtė dalyvių skaičių vaidyboje ir užku lisiniame darbe. Prie apšvietimo buvo paskirti: Antony Alekna, Andrius Lipšys ir Sarah Hook. Prie garsinės technikos: Christopher Davis. Dekoracijas paruošė: Petras Kružas, Almis Simankevičius ir Algis Karazija.

Muziką "Puikioms piršlyboms" ir "Muilo" IV veiksmui paruošė ir atliko: Algis Karazija, Loreta Čižauskaitė, Andrius Pranckūnas, Eugenijus Baltutis, Danius Kesminas ir Pauls Lėjinš. Plakatus

sukūrė ir paruošė - Mindaugas Simankevičius. Lietuvių kalbą prižiūrėjo Saulius Varnas. Grimavimu ir užsceniniais darbais rūpinosi Aldona Stučytė. Scenoje ji buvo Puošni Dama ir Gėlių įteikėja jaunimo premijų įteikime.

Žinoma, šių jaunų autorių kūriniai nepasižymėjo mums įprastu sceniniu pavaizdavimu. Telekrizėje įpinti kūriniai labai reikšmingi šiuolaikinės realistinės patirties išreiškimais, vietomis įtraukiant ir publiką. Šis pirmas realios televizijos imponantiškas scenoje pavaizdavimas gausiai susirinkusiai publikai labai patiko. Linkėtina jiems neužmigti ant laurų.

Alisa Baltrukonienė

Karališkasis socializmas

Rašo Alb. Pocius

Mes gyvename Britų imperijos šešėlyje ir Australija turi konstitucines monarchijos santvarką su parlamentarinės demokratijos sistema.

Monarchija savo forma suteikia gyvenamojo krašto santvarkai politinio pastovumo ir sumažina netikėtos revoliucijos pavojų. Anglai ir australai myli savo karalienę, nes tai garantuoja demokratinės sistemos tęstinumą parlamente esant vienos ar kitos partijos daugumai.

Kiekviename mieste yra karališkoji ligoninė, karališkasis technikos institutas ar karališkas parkas. Kariuomenėje kiekvienas geresnis dalinys stengiasi gauti karališkojo pulko vardą. Visas laivynas ir aviacija turi karališkus vardus.

Dabartiniu metu Anglijoje sparčiai artėjama į naują konstitucinę krizę, kilus nesutarimams tarp karalienės ir ministrų tarybos pirmininkės Mrs. Thatcher dėl santykių su Amerika ir sankcijų įvedimo Pietų Afrikai.

Karališkųjų rūmų kalbėtojas pareiškė, kad yra klaidinga laikyti, kad tik princas Charlis rūpinasi socialinio teisingumo reikalais, nes ir karalienė nepriklauso dešiniųjų sparnui. Jis pareiškė, kad karalienė yra nepatenkinta, jog Mrs. Thatcher permažai rūpinasi Londono vargšų socialiniais klausimais. Per rinkimus karališkoji šeima ir jos nariai nebalsuoja, tačiau, vieną kartą princas Charlis žurnalistams išsitarė, kad jeigu jis galėtų balsuoti, tai jo balsą gautų socialistinės partijos.

Kas savaitę Mrs. Thatcher vyksta pas karalienę painformuoti kas jos vyriausybės yra daroma politinėje ir ekonominėje srityje. Tie savaitiniai susitikimai, kaip Londono spauda aprašo, paskutiniu metu pasidarė labai šalti ir net nedraugiški.

Londono "The Sunday Times" rašo kad karališkieji rūmai yra labai nepatenkinti Mrs. Thatcher ir prezidento Reagan nuosirdžiais santykiais ir išreiškė pasipiktinimą dėl leidimo amerikiečių lėktuvams iš Anglijos skristi su misija į Libiją nes tai gali pakenkti Britanijos prekybai su arabų kraštais.

Kada prieš porą metų Anglijoje siautė komunistinių unijų suorganizuotas didysis angliakasių streikas, Mrs. Thatcher jiems nenusi-

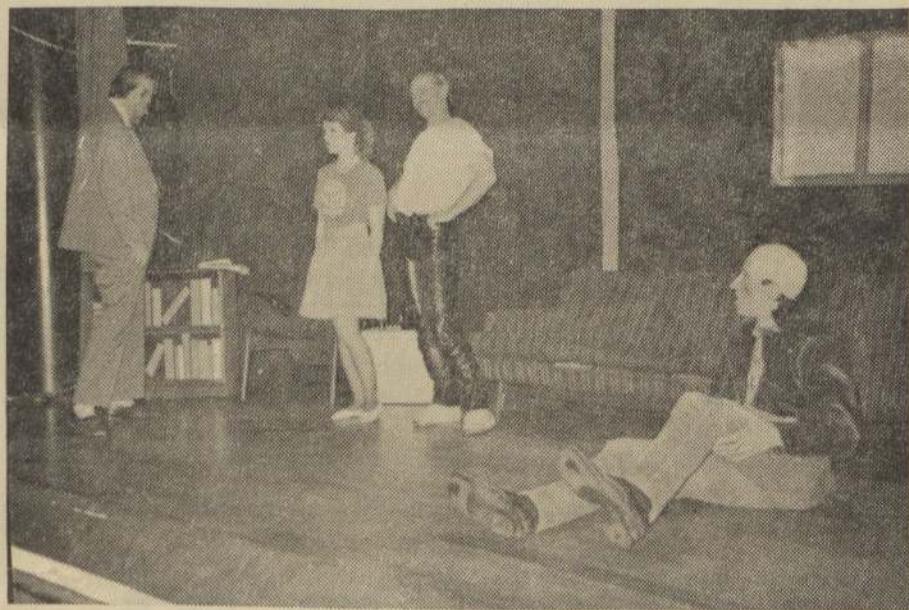
leido, tačiau streikininkus palaike anglikonų arkivyskupas Runce, o karalienė norėjo, kad būtų daromos streikininkams nuolaidos. Streikas kainavo Anglijos pramonei apie tris bilijonus, bet komunistų kontrolė žlugo, nors sovietai mokėjo algas streiko vadams.

Karalienė labai brangina Britų Commonwealth titulą, o Mrs. Thatcher mano, kad tas 52 tautų palaidas junginys yra Anglijai tik berei kalingas balastas. Dauguma tų buvusių kolonijų valstybėlės yra valdomos perversmo keliu į valdžią atėjusių diktatorių ir yra marksistinės, kur jau 20 m. nebuvo laisvų ir demokratiškų rinkimų, o apie žmogaus teises ir kalbėti nereikia. Jie opozicijos vadus ir šviesesnius žmones įmeta į upę krokodilams suėsti.

Jungtinių Tautų posėdžiuose tų valstybėlių atstovai visada balsuoja ne su Anglijos atstovais, bet su Kinija ir sovietų Rusija. Mrs. Thatcher žino, kad įvedus Pietų Afrikai sankcijas, daugiausia nukentėtų juodukų kraštai ir Anglija turės juos gelbėti nuo bado ir padengti jų nuostolius duodant paskolas, kurių niekada negrąžins.

Mums, kurie gerai pažįstame socializmą, suprantame, kad tai labai pavojingas ir brangus eksperimentas. Mrs. Thatcher ir prezidentas Reagan yra dabartiniu metu tik tie du politikos viršūnėse esantys asmenys, kurie pilnai supranta demokratijos priešų planus ir turi drąsos jiems pasipriešinti.

— Kanados 31-mos Lietuvių dienos vyko Montrealyje. Spalio 10 d. vakare buvo Vinco Krėvės literatūros premijos įteikimas Aušros Vartų salėje. Spalio 11 d. krepšinio rungtynės, vakare balius. Spalio 12 d. vyko pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje, o evangelikams šv. Jono bažnyčioje. Po pietų koncertas - montažas Lietuva. Solistai: G. Čapkauskienė ir A. Keblys, chorai: Otavos, Toronto, Lietuvos Kankinių parapijos ir Priskėlimo parapijos, Montrelio vyrų oktetas ir šv. Kazimiero ir Aušros Vartų parapijų. Tautinių šokių grupės: Toronto Gintaras, Montrelio kitas Gintaras, Hamiltono Gyvataras. Akompanuoja Montrelio lietuvių liaudies instrumentų orkestras Gintaras, muzikai J. Govedas ir A. Stankevičius. Vakare - Jaunimo atsisveikinimo vakaras šv. Kazimiero parapijos salėje, orkestras, šokiai, vaisės, baras, - praneša "Tėviškės Ziburiai".

Scenoje Abraičių duktė Skaistė (Loreta Čižauskaitė) atėjo su Luku (Petru Kružu), bet ji pranešė tėvams, kad myli tikrai aklą tamsiaodį Juozą. Stovi tėvas Abraitis (Algis Karazija), sėdi Abraičių nevykėlis sūnus Kęstutis (Jonas Mašanauskas). Scena iš "Muilo" operos. Foto: Edv. Marganavičius

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Kapinės lankysime Vėlinių dieną, lapkričio 2, 3 val. p.p. Bus lankomos Fawkner ir Springvale kapinės. Fawkner rinktis lietuvių sektoriuje, o Springvale prie raštinės. Tuo metu bus taip pat pašventinami antkapiai, jei tokių atsirastų. Apie tai pranešti kunigam. Vėlinių sekmadienį, lapkričio 2 d. šv. Mišios bus už visus mūsų mirusiuosius. Šitom Mišiom įmesti auką į aukų dėžutę, kuri bus prie bažnyčios durų.

Gyvojo Rožančiaus. Naktinės Adoracijos ir Marijos Mėlynosios Armijos brolių susirinkimas Parapijos Namuose spalio 25 d., šeštadienį, 4 val. Bus šv. Mišios už mirusius narius, Dvasios vado žodis, paskaita - Julė Grigaitienė, atskaitomybės pranešimas - Leonas Padgurskis, atstovų rinkimas į ALK Federacijos suvažiavimą, Gyvojo Rožančiaus vadovo ir dviejų narių rinkimas, kalendorėlių keitimas, einamieji reikalai, klausimai, sumanymai, suneštinė arbatėlė, - praneša L. Padgurskis.

Auksinį jubiliejų atšventė Malvina ir Vytautas Miliauskai. Jubiliejines Mišios buvo Kankinių koplyčioje, Lietuvių Namuose, o po jų jubiliejines vaišės. Kai kurie už jubiliatų aukojo šv. Mišias.

Už a.a. Bronislavą Mačiulaitienę laidotuvių metu šv. Mišias užprašė: Kristens šeima, S. J. Arai, A. Tamošiūnienė, A. Bužinskis, S. I. Tamošaičiai, Zita Prašmutaitė ir Morta Prašmutienė, Pr. Adomavičienė, L. Čekas, Pr. St. Švambariai, B. O. Duobai, A. Valkienė, B. L. Padgurskis, Jurgelaičiai, J. B. Tamošiūnas, J. A. Grigaičiai, V. V. Kasperaičiai, Kat. Mot. D-ja, A. R. Vyšniauskai, Pikeliai, J. Z. Pranckūnai, P. Usienė, E. P. Markoniai, O. Žukauskienė ir dukra Ema, A. Bajoras, P. J. Mažyliai, V. M. Žiogai, Biritienė, R. V. Pumptis, L. Milvydienė, L. J. Kebliai.

Latrobe Valley, Sale lietuviškos pamaldos lapkričio 9 d., sekmadienį, 12 val. Our Lady of Sion vienuolyno koplyčioje, 341 York St. Sale. Po pamaldų Seniūnija ruošia Kariuomenės šventės minėjimą 68 Elgin St. Sale. Paskaitą skaitys D. Baltutienė. Bus vaišės ir loterija. Mūsų ligoniai: Ona Vitkauskienė po operacijos sveiksta namuose. Anita Matukevičienė Sale ligoninėje. Linkime greito pasveikimo.

SYDNĖJUS

Savo mirusius palaidoti jau išmokome gausiu dalyvavimu, su maldom ir giesmėmis. Bet ar mokame juos pagarbiai prisiminti - tai tegu parodo mirusiųjų atminimas Vėlinėse ir per visą lapkričio mėnesį.

Lapkričio 1 d. - Visų Šventųjų šventė. Šiais metais tai yra šeštadienis, tai specialių lietuviškų pamaldų nebus.

Lapkričio 2 d. - sekmadienis - Vėlinės. Ne tik Lietuvoje, bet ir tremty ar išeivijoje dar išlaikomas mūsų mirusiųjų atminimas. Ir Bažnyčios liturgija tarsi nusilenkia, kai Vėlinės pasitaiko sekmadienį, ir kunigai tą dieną aukoja po trejas šv. Mišias už mirusius - violetine liturgine spalva. Už mūsų visus mirusius lietuviškos pamaldos 11.30 val. St. Joachim's bažnyčioje Lidcombe. Giedos Dainos choras, vad. Br. Kiverio ir Birutės Aleknaitytės. Visus kviečiame prie šv. Komunijos, aukojant už mirusius, galima gauti specialius atlaidus už sielas skaiestykloje - vieną kartą visuotinius.

Kapinės lankysime tuojau po lietuviškų pamaldų, nuvykdami į Sydney Lietuvių kapines Rookwood. Prie paminklo bus pamokslas, giedama Libera ir kitos maldos, giesmės už mirusius. Prašau papuošti savo artimųjų kapus gėlėmis, o taip pat ir tuos, kurie neturi artimųjų. Nepamirškime savo maldomis prisiminti ir visus tuos - kitur mirusius, o ypač pasiųskime jiems ir nemirštančių gėlių puokštę - maldų ir šv. Mišių aukos pynėje.

Prel. P. Butkus

Mūsų mielam filisteriui kun. Dr. Pr. Daukniui netekus mylimos sesutės Emilijos Lietuvoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Akad. Skautų Sąjūdžio Melbourne Skyrius

Nuoširdžiai užjaučiame mūsų kapelioną kun. Dr. Pr. Dauknį, Lietuvoje mirus jo brangiai sesutei.

Šutų ir Skėrių šeimos Geelonge

Kun. Dr. Pr. Dauknio sesutei Dauknytei - Noreikienei mirus Lietuvoje, nuoširdžiai jį užjaučiame ir kartu liūdime.

ALG Bendruomenės V-ba Geelongo Moterų Draugija

Gerbiamą kun. Dr. Praną Dauknį, jo sesutei Emilijai Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame gilaus skausmo valandoje.

Soc. Globos Moterų Draugija Melbourne

Mielai narei

A.A. BRONEI MAČIULAITIENEI

mirus, sūnus Virgilijų, Valentina, Vidą ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

Melbourn Katalikių Moterų Draugija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ

FONDAS

Aukos AL Fondui

Adelaidės lietuvių aukos Tautos Šventės proga:

(Tęsinys)

Po \$ 5 J. Abukevičius, J. Aleksandravičius (21), I. P. Bakšys (14), J. Balsys (7), V. Baltutis (109), J. Bataitis, A. Blandienė, J. Brazauskienė (13), O. Bridžiuviene (15), K. Dičiūnienė (19), K. Dienienė, P. Dziugelis (10), A. A. Grigonis (60), P. Gudelis, V. L. Gudiškis (20), T. Kašauskas (10), K. Karpinė (25), E. Kervelienė (10), P. Kuisys, J. Lenktys, E. Marcinkevičiūtė (11), V. Morkys (12), S. Mulvinskas, V. Nekrošius, J. Paškauskas (17), V. Patašius (175), L. Pimpė (7), A. Plokštienė (10), O. Riškienė (13), V. J. Rupinskas (13), J. Sasnienė (10), R. Sidabras (31), J. Siurblys (17), J. Stankevičius (35), J. Stankevičienė (12), J. Stepanas (16), B. Straukas (59), O. Sudintienė (10), P. Šutas (10), I. Taunys (305), A. Vasiulis, S. A. Visockis (92), J. N. Vitkūnai (20), V. Vitkūnas (29), A. Zakarevičienė (16), \$ 4 R. Sabeckis, \$ 3 F. Damasevičius, po \$ 2 M. Daugalienė (3), V. Lazauskas (13), G. Opulskienė (6), A. Pečiulis (4), A. Staugaitis (10), A. Visockienė (94).

Geelongo lietuvių aukos Tautos šventės proga: po \$ 20 V. Aukštėjus (194), B. Starinskienė (115), po

\$ 10 A. Obeliūnas (705), J. Rabkauskas (150), \$ 6 J. Manikauskas (115), po \$ 5 V. Bindokas (72), V. Čerakavičius (84), J. Každailis, \$ 2 E. Materna (3).

(Bus daugiau)

V. Rekešius

AL Fondo išdininkas

A. A. JUOZAS ČEPONAS

Geelonge spalio 12 d. mirė Juozas Čeponas, 75 metų amžiaus. Rožančius buvo kalbamas King laidotuvių koplyčioje, dalyvavo didelis lietuvių būrys, o rožančių pravedė A. Jančiauskienė, M. Andrikonienė, B. Starinskienė. Laidotuvių šv. Mišios buvo spalio 15 dieną šv. Jono bažnyčioje. Skaitymus atliko Vladas Stuikevičius. Mišiomis patarnavo iš mokyklos atėjęs Edis Starinskas. Pamaldas visi sutartinai palydėjo lietuviškomis giesmėmis. Dauguma priėmė šv. Komuniją už velionį.

Kunigui tarus atsisveikinimą, karstas išneštas visiems giedant Marija, Marija. Eastern kapinėse po maldų atsisveikinimo žodį tarė Stasys Karpalavičius, trumpai pateikęs velionio biografiją.

Juozas Čeponas vilnietis, gimęs Švenčionių apskrityje, pasiturinčio ūkininko šeimoje, augęs dviejų seserų ir dviejų brolių šeimoje. Karo metu vokiečių buvo išvežtas darbams. Pokario metais jo viena sesuo irgi patekusi į Vakarų, su vyru išvyko į Ameriką, o Juozas pasuko į Australiją. Po darbo sutarties apsigyveno vėliau Geelonge. Jį globojo Karpalavičiai, paskui Lipšiai, o vėliau Genutė ir Stasys Valaičiai. Velionis buvo dosnus visiems, kas tik prašydavo aukos.

Už velionio vėlę šv. Mišias užprašė F. M. Andrikoniai, A. Jančiauskienė, A. G. Kaladės, Stasys ir Stasė Karpalavičiai, Bronė Jančienė, Šutų šeima, Brigita Starinskienė, kuri dar ir Tėviškės Aidams paaukojo \$ 15.

Ilsėkis Ramybėje, mielas Juozai. PD

Auksinį vedybinį Jubiliejų švenčiančius

MALVINĄ IR VYTAUTĄ MILIAUSKUS

nuoširdžiai sveikiname

Melbourn Katalikių Moterų Draugija

VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošos komitetas kviečia visus į Svajonių

IŠLEISTUVIŲ KONCERTĄ

Lapkričio pabaigoje svajonės išvyksta Amerikon.

Paskutinė proga išgirsti jų Amerikai paruoštą programą

Melbourne: sekmadienį, spalio 26, 2.30 v. Liet. namuose

Geelonge: šeštadienį, lapkričio 15, 5 val. Liet. namuose

Įėjimas \$ 6, vaikams nemokamai.

Visas pelnas VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui

Kviečiame visus į Melbourno Lietuvių klubo

BALIŲ

šeštadienį, spalio 25 d. 7.30 v.v.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Gros gera kapela, skanus maistas, turtinga loterija ir tikimės puiki nuotaika.

Stalus užsisakyti pas. M. Žiogienę telef. 458 1102.

Nariams veltui, nenariams \$ 15.

MLK Valdyba

MELBOURNE

ŠAULIŲ ŠVENTĖ

DLK Vytenio šaulių kuopa savo veiklos 5 metų sukaktį minėjo Lietuvos Namuose Jubiliejinėje salėje su kviestiniais svečiais spalio 12 d. popietę. Vos įėjus į salę krito į akis platus per visą sieną transparentas ant baltos medžiagos didžiosiom raidėmis: **Mūsų darbai Nepriklausomai Lietuvai. Laikas susiprasti. Nėra sunku išlaikyti lietuvišybę šeimose, kalbant lietuviškai. Vaikus vėskime į lietuviškus susibūrimus, nepalikite jų gatvės išdykavimui ir nutautėjimui.** Transparento šis šūkis su Lietuvos herbu Vytimi išreiškia Šaulių kuopos veiklą, kuriai jie visa širdimi ir skiria savo jėgas, ypatingai remdami jaunimą lėšomis. Šaulių uniformuotas dalinys suteikia daug iškilmingumo minėjimuose, visur greitai patarnaujami. Tvarkingos uniformos puošia ją dėvinčius ir visos šaulės tada atrodo labai jaunos.

Prie vėliavų uniformuotos garbės sargybos šventę pradėjo kuopos pirm. Zigmąs Augaitis. Programai praveisti pakvietė vicepirm. ninką Juozą Kvietelaitį, kuris pranešė, kad Šaulių Sąjungos centro valdyba Čikagoje už ypatingus nuopelnus apdovanojo mūsų Alisą Baltrukonienę Šaulių Žvaigždės medaliu ir kuopos pirm. Zigmąs Augaitį aukščiausiu garbės žymeniu - Šaulių Žvaigždės ordinu. Įteikimo apeigoms praveisti pakvietė kuopos Dvasios vadą prel. Praną Vaserį, kuris perskaitė apdovanojimo raštus ir prisegė garbinguosius ženklus. Alisą Baltrukonienę dažnai girdime per lietuvių radiją maloniai skambančiu balsu. Ji gabi žurnalistė. Redagavo Tėviškes Aidas Moterų Pasaulį. Minėjimų, parengimų aprašymais spaudoje iškilni, be galo paslaugis visiems patarnauti. Zigmąs Augaitis - vienintelis lietuvis išseivijoje, kuris ryžosi išgelbėti sovietų neteislingai nubaustą 10 metų katorgos kun. Alfonsą Svarinską - persekiojamos Lietuvos dvasios milžiną, kovojusį už religijos laisvę, už žmogaus teises. Zigmąs ryžosi atlikti kun. Svarinsko bausmę katorgoje, kad kun. Svarinskas atvyktų į Australiją ir gyven-

tų jo vietoje. Tai buvo Zigmąs rizikingas ryžtas, bet sovietai jo pasiaukojimo nepriėmė. Kuopos sekretorius Benas Kaminskas pateikė kuopos darbų apžvalgą. Sveikinimo visos kalbos žvelgė įvairiais aspektais į šaulių atliekamus darbus. Sveikino prel. Pr. Vaseris, kun. Dr. Pr. Dauknys, ALK Federacijos pirm. Vincas Zemaitis, buvę kuopos pirmininkai - Stasys Lipčius, Viktoras Pleškūnas, Šaulių Rinktinės vadai iš Adelaidės atvykęs Balys Kryžanauskas, Alisa Baltrukonienė, Varpo sporto klubo pirm. Birutė Adomavičienė, LKV Sąjungos sk. pirm. Vladas Bosikis, Šaulių Moterų sekcijos vardu Marytė Sidlauskienė, Šaulių vardu Juozas Gilys ir pats kuopos pirm. Z. Augaitis. Savo kūrybos skaitė poetė Palaima, Vincas Lipkevičius, Pranas Bartaška. Sekė vaisės. Šauliai ir šaulės ir toliau žengia energingai dirbti už Lietuvos laisvę ir jos šviesią ateitį. Geros sėkmės! PD

V. SIDABRA GINA LIETUVIŲ VARDĄ

Melbournio dienraštis "The Herald" X. 15 atspausdino V. Sidabros straipsnį, kuriuo protestuoja prieš žydus, Australijos lietuvius išvadinius karo nusikaltėliais ir nacių sėbrais. Karo metu lietuvių daugiau nukentėjo, negu kuris kitas Europos kraštas. Lietuvis ne klausė okupacinės armijos išsakyti dirbti dėl "Naujosios Europos" ar jungtis į vokiečių armiją. Lietuva buvo vienintelė Europoje, nesudariusi SS divizijų. Tūkstančiai lietuvių buvo deportuoti į Vokietiją vergų darbams ar įkalinti. Žydus šaudė vokiečių SS kariai ar repatriavę vokiečių piliečiai, prieš karą gyvenę Lietuvoje. Lietuvis nėra žudikai ar karo nusikaltėliai. Jie rizikavo savo gyvybėmis, išgelbėdami labai daug žydų nuo sunaikinimo. Dabartinę "nacių me džioklę" suorganizavo Maskva paslėpti komunistų nusikaltimus prieš žmoniją.

Jo rašte negeras dalykas, kad kaltina Lietuvos repatriantus. Mūsų tarpe yra repatriantų - puikių žmonių, patriotų, kurie visiškai prieš žydų naikinimo neprisidėjo.

Tad mesti in corpore jiems kaltinimus yra neteisinga, pavojinga, ir gali pats autorius nukentėti. Tam Melbourne sudaryta komisija, kad savo rašinių pristatytų komisijai ne cenzūrai, bet patikrinimui, kad nebūtų pakenkta mūsų reikalui, kiek tai liečia mažesnio intelektualinio išsilavinimo žmones.

Lietuvos ir lietuvių garbę ginančius laiškus rašyti dabar yra pats aukščiausias laikas, kol dar australų dienraščiai juos spausdina, žydams pradėjus šmeižti pabaltiečius. PD

III PASAULIO LIET. SPORTO ŽAIDYNIŲ ORGANIZACINIO KOMITETO VEIKLA

Komitetas pradėjo reikiamų lėšų telkimą Žaidynėms, kurios įvyks 1988 m. gruodžio 26-31 dienomis Adelaidėje, lygiagrečiai su Lietuvos Dienomis.

Netenka aiškinti, kad tai nebus eilinė Sporto šventė, bet didelis įvykis Australijos lietuvių sportininkų gyvenime, pareikalaujantis išlaidų. Žaidynėse dalyvaus: JAV, Kanados ir Australijos lietuvių sportininkai.

Komitetas tikisi sudaryti reikiamas lėšas pasikliaudamas Australijos lietuvių bendruomenės dosnumu, aukojant Žaidynių organizavimui per vietinius sporto klubus, remiant Komitetą tiesioginiai ir dalyvaujant Komiteto ruošiamuose rengimuose.

Pirmas Komiteto renginys įvyko Adelaidėje, Lietuvos Namuose, rugsėjo 28 d. Būrys Komiteto talkininkų ponių ir talkininkų suorganizavo ir paruošė pietus, į kuriuos atsilankė gausus skaičius tautiečių, paremiant Komiteto lėšų telkimo pastangas. Pietums buvo suaukota pyragų, o loterijai fantų (įskaitant puikų L. Brazauskienės tortą). Komitetas už tai visiems yra dėkingas.

Spalio 15 d. prasidės Komiteto didžioji loterija, kurioje bus virš \$ 2.000 vertės fantų, suaukotų Australijos lietuvių sporto klubų ir Komiteto rėmėjų. Pirmas prizas yra \$ 600, kuriuos loterijai aukėjo "Direct Hardware" firmos

savaininkas V. Ramonaitis. Tarp kitų fantų yra "National micro-wave oven", virš \$ 300 vertės japoniškas foto aparatas, didelė tautiniai rūbais apdengta lėlė, kurią loterijai aukėjo adelaidiškė L. Brazauskienė ir kitų vertingų fantų. Bilieto kaina \$ 1. Komitetas tikisi, kad Australijos lietuvių dosniai parems šią loteriją.

III PLSŽ Org. Komitetas

G E E L O N G A S

Lapkričio 15 d., šeštadienį, 5 val. Geelongo Lietuvių Bendruomenės Namuose įvyks dainų koncertas, kurį atliks Melbourne "Svajonės". Po koncerto šokių vakaras prie plokštelių muzikos. Svečiai patys apsirūpina gėrimais.

Maloniai kviečiame visus Geelongo ir apylinkių lietuvius. Koncertą rengia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošos komitetas Australijoje.

Otto Schrederis

Elena Juciūtė, Sibiro kalinė, 75 m. amžiaus, mirė 1986 m. rugsėjo 18 d. Bostone, Carney ligoninėje. Palaidota rugsėjo 22 d. iš lietuvių šv. Petro šventovės Naujosios Kalvarijos kapinėse. Velionė yra parašiusi net keletą knygų apie savo pergyvenimus Sibire.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDĖ 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadi. 11 val. ryto, pirmadi. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius: nuo \$ 100 iki \$ 20.000 — 13%
Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas. nuo \$ 20.000 iki \$ 50.000 — 14%
nuo \$ 50.000 ir daugiau — 15%

Už terminuotus indėlius su mėnesiniais procentais - 12%. Šioje sąskaitoje turi būti nemažiau \$ 3.000. Procentai išmokami kas mėnesį. Neatsiėmus įstaigoje, po mėnesio pasiunčiami į namus.

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus terminuotus indėlius mokami 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 50.000 įkeičiant nekiln. turta, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. p.p., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiama pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp. Pašto adresas: "TALKA". Box 4051. GPO. Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA. Lietuvių Namai, 6 Eastray St. Norwood, SA 5067. Įstaigos telef. 42 7377.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace. Bankstown NSW. Įstaigos telef. 709 8662.

REMKIME TAUTOS FONDA,

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę, tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ,

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai, kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu, būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

"TĖVIŠKĖS AIDAI" YRA VIENINTELIS

Australijos lietuvių katalikų laikraštis.

Visi juos remkime. Iš anksto prisiuskime prenumeratos mokesį. Įrašykime "Tėviškes Aidas" į savo Testamentą.

Katalikiška spauda reikalinga visada!

ALK Federacijos Valdyba